

Klima- og miljødepartementet

Oslo, 16. oktober 2023

Innspill til helhetlige forvaltningsplaner for norske havområder

Biomarint forum består av LO med forbundene Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund (NNN), Industri Energi, Fellesforbundet, Norsk Sjømannsforbund og Norsk Sjøoffisersforbund. NHO med Sjømat Norge og Norsk Industri, samt Norges Fiskarlag og Fiskebåt. Sammen ønsker vi i Biomarint forum å bygge oppunder den norske modellen gjennom å jobbe for økt oppmerksomhet og forståelse for en aktiv biomarin politikk som en viktig del av den grønne omstillingen - gjennom økte verdier og flere arbeidsplasser med ordnede lønns- og arbeidsforhold i alle deler av den marine verdikjeden i Norge.

FNs bærekraftsmål ligger til grunn

Både regjeringen og næringen selv har som mål at Norge skal bidra til at FNs bærekraftsmål skal nås. Begrepet bærekraftig utvikling ble definert av Brundtland-kommisjonen i FN-rapporten "Vår felles framtid" allerede i 1987, som; «*En utvikling som imøtekommer dagens behov uten å ødelegge mulighetene for at kommende generasjoner skal få dekket sine behov.*» For at utviklingen skal være bærekraftig peker kommisjonen i tillegg på at det må være balanse mellom de tre dimensjonene, klima og miljø, økonomi og det sosiale aspektet.

Det finnes tilsynelatende flere motstridende hensyn innenfor FNs 17 mål for bærekraftig utvikling og de 169 delmålene som verden skal nå innen 2030. Biomarint forum har hovedmål 8 om "*å fremme varig, inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst, full sysselsetting og anstendig arbeid til alle*" som grunnleggende utgangspunkt for det samarbeidet som er inngått gjennom Biomarint forum. Hovedmål 2 lyder som følger: *Utrydde sult, oppnå matsikkerhet og bedre ernæring, og fremme bærekraftig landbruk.* Målet handler om at alle mennesker skal ha tilgang på næringsrik og bærekraftig mat hele året, og at ingen skal sulte. Hovedmål 14 lyder: *Bevare og bruke hav og marine ressurser på en måte som fremmer bærekraftig utvikling.* Norge har naturgitte forutsetninger for sjømatproduksjon og også å kunne øke vår produksjon innenfor bærekraftige rammer slik regjeringen har som mål. Et faktum i denne sammenheng er at mindre enn 3 % av maten til verdens befolkning stammer fra havet til tross for at den årlige bioproduksjonen i havet er på samme nivå som på land, og matproduksjonen på land har ledet til overbelastning av miljøet.

En aktiv biomarin politikk som del av den grønne omstillingen

I tråd med FNs mål er regjeringen opptatt av å utvikle en mer bærekraftig matproduksjon. I følge NFDs budsjettproposisjon for 2024 står fôr og fôrproduksjon for over 70 prosent av klimagassutslippene i havbruksnæringen. Hovedgrunnen til det er at over 90 prosent av fôrråvarene blir importert. Vi er glade for at regjeringen har utpekt det til et samfunnsoppdrag og at regjeringen har som målsetning i Hurdalsplattformen at alt fôr til havbruksnæringen skal komme fra bærekraftige kilder innen 2030 og bidra til å redusere klimagassutslipp i matsystemene.

Restråstoff fra fiskeriene utgjør store verdier og verdifulle proteiner. En betydelig andel av restråstoffene blir i dag utnyttet, men det er fortsatt et stort potensial for å øke dette innenfor alle områder av havbruk og fiskeri. Mye vil kunne spinne ut av foredlingsindustrien. Biomarint forum mener at regjeringen må ha fokus og legge til rette for høsting av utnyttede marine ressurser som f.eks. zooplankton og mesopelagiske arter som potensial for økt matproduksjon. Havforskningsinstituttet har i sine modeller indikert at det kan fangstes i alle fall 3,3 millioner tonn raudåte av en årlig produksjon i Norskehavet på 300 millioner tonn, uten at det observeres indikasjoner på belastning på økosystemet. Raudåte kan bl.a. brukes som marin ingrediens i fiskefôr til akvakultur og redusere behovet for importert soya, og være et viktig bidrag til vekst i norsk havbruksnæring, samtidig med redusert klimautslipp.

Vårt utgangspunkt er at bærekraftig vekst og innovasjon innen den biomarine næringen er et av Norges viktigste bidrag til å nå FNs bærekraftsmål. Biomarint forum mener norsk sjømatproduksjon gjennom god og forsvarlig forvaltning, med tilgang på egnede produksjonsområder og lokaliteter kan bidra til økt og bærekraftig sjømatproduksjon, herunder høsting, i tråd med FNs bærekraftsmål 2 og 14. Vi forventer at regjeringen i arbeidet med forvaltningsplanarbeidet legger til rette for det.

Forvaltningsplanene er et godt verktøy

Forvaltningsplanene er et godt styringsverktøy for å sikre miljø og bærekraft på tvers av alle næringer i havet. Alle tilgjengelige fakta på bordet fra våre fremste forskere og etater, utredning av konsekvenser og en politisk behandling som balanserer, og hvor det skal stilles strenge aktsomhetskrav til miljø for å få drive næringsvirksomhet, ikke minst i særlige verdifulle områder (SVO). Men når det er gjort, så må også aktørene få slippe til hvis de innfrir de kravene som er stilt. Jo, mer vi skulle avvike fra en slik modell, jo mer følelse- og ikke faktabasert forvaltning vi har, jo lenger fjerner vi oss fra det som er grunnlaget for det velferdssamfunnet med bosetting over hele landet som vi har bygget opp. Den beste, og egentlig eneste farbare, politikk som gir bosetting i hele landet er å legge til rette for næringsutvikling som kan gi gode, trygge og lønnsomme arbeidsplasser. Alt annet har kun begrenset holdbarhet.

Definisjonen av SVO må tydeliggjøres og respekteres

Forvaltningsplanens definisjon av SVO må forventes lagt til grunn av samtlige instanser og aktører. SVO-er skal ikke gi direkte virkninger i form av begrensninger for næringsaktivitet, men særlig aktsomhet. Vi mener det er viktigheten av at forvaltningsplanens definisjon følges opp og legges til grunn før aktivitetsspesifikke tiltak og eventuelle begrensninger vurderes. Når Stortinget vedtar og oppdaterer forvaltningsplanen må den selvsagt respekteres av underliggende etater og politiske prosesser. Biomarint forum mener det er behov for at det tydeliggjøres i Forvaltningsplanen at SVO ikke betyr vern i egenskap av å være fravær av aktivitet.

Glad for at tilstanden til de kommersielle fiskebestandene er god

Vi er glade for at tilstanden til de kommersielle fiskebestandene i det faglige grunnlaget til forvaltningsplanene blir beskrevet som god. Den største trusselen er menneskeskapte klimaendringer! Da er det verdt å merke seg at proteiner fra havet er den mest klimavennlige måten å mette en stadig økende befolkning på. Vi leverte i fjor 40 millioner måltider fra våre havområder hver dag, hele året. Vi mener fiskeri- og havbruksnæringene innenfor bærekraftige rammer kan levere enda mer.

Tilgang til areal vil være avgjørende

Det er flere næringer som har vekstambisjoner i havrommet. Biomarint forum mener det er viktig å sikre at areal som er best egnet til fiske og matproduksjon til havs benyttes til det. Våre medlemsorganisasjoner har interesser også i andre havnæringer, så når vi uttaler oss søker vi å ivareta en helhetlig, balansert og bærekraftig havpolitikk til det beste for fellesskapet. Det har vi tiltro til at regjeringen også vil gjøre i det videre arbeidet med en stortingsmelding om forvaltningen av våre havområder.

Med hilsen
BIOMARINT FORUM

Jørn Prangerød (Sign.)
Daglig leder